

SZERETET

MELYNEK SZAVAIVAL A KISUJSZÁLLÁSI EVANGÉLIUM SZERINT REFORMÁLT NEMES EGYHÁZ HIVEIHEZ,

JÉZUS KRISZTUSBAN ATYJAFIAIHOZ

szól: TÖRÖK IMRE lelkipásztor.

Csel. 20. 28. Viseljétek gondot magatokról és az egész nyájról, melyben a Szentlélek titeket vigyázókká tett az Isten anyaszentegyházának legeltetésére.

Csel. 20. 24. Semmivel nem gondolok, az én életem is nekem nem drága, csakhogy elvégezhessem örömmel az én futásomat, melyet vettem az Ur Jézustól.

Jézus Krisztus szavai: Máté 10. 40. A ki tégedet befogad, engem fogad bé; és a ki engem befogad, azt fogadja bé, a ki engemet elbocsátott.

7-ik szám.

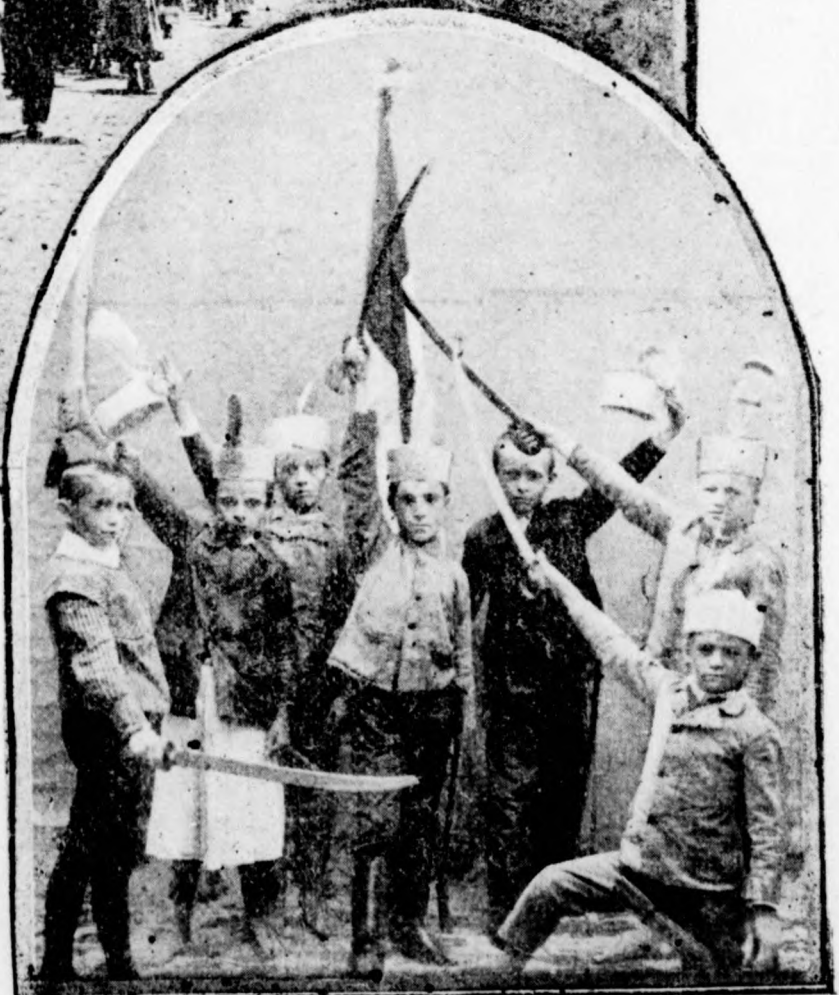
JULIUS hónapra.

1906. év.

A mi kincseink, a mi
gyermekjeink.

Nincs olyan egyszerű ember, aki valaha nem olvasta, vagy legalább nem hallotta volna, hogy Kornélia, az egykori ne-

mes római nő, mikor kincseit kérték tőle, a gyermekeit vezette elő, ezt mondván: Ezek az én kincseim! E képen, melyet most e szerény kis folyóirat első lapján közreadunk, a kisujszállási anyák, apák drága kincsei láthatók: ezernél több kis leány, kis fiú. Virágkoszorús fejjel a leányok, tollas-forgós fövegekkel, fakardokkal a fiúk, így ment a szép sereg a zöld erdő felé. A legridegebb szívnek is jól esett látni őket, mikor kirántották s magasra emelték kardjait, — mosolygott az arcuk, lebegtek-lobogtak a lobogók, hangzott az »éljen« és a szivnemesítő hazafias dal, bizonynyal föl az égig, mert az ilyen ártatlan szivekből felszakadó szó meg sem áll a nagy Isten trónjáig.

Az ártatlan szivek örömnapja volt ez, az ártatlan sziveké!

Óh Istenem, mi lesz belőlük, a legtöbből, mikor az áldott iskola nem terjesztheti ki föléjük jótékony szárnyait? Mit tanulnak az életben? Mit látnak, mit hallanak? Óh be kár értük s jaj nekünk, jaj hazának, jaj egyháznak, városnak, családnak: a gyermekek lelki elpusztulásában elpusztul, elvész a jövő.

Kik egyetlen tekintetet vettek e képre, a mi kincseink, gyermekeink képére, anyák, apák, öregek, egyházunk, városunk vezetői! — jertek tegyünk egy fogadást, hogy vigyázzunk a mi kincseinkre. A kincs megérdemli, hogy vigyázzunk rá, mert különben könnyen elvész. Vigyázzunk gyermekeink testére, az ellen is törtet a bűn, Isten képét és hasonlóságát, az ártatlanság színét-hamvát letörli idő előtt a gyermeki orcáról s aztán idő előtt elpusztul a satnya testben a lélek is, mert — igaz a bölcs

mondás: ép testben van ép lélek. Mértékletlenséggel, szeszes italok időelőtti élvezetével, a mérges plánta, a dohány szipákolásával és sok minden egyébbel ne engedjük összeromboltatni gyermekeink testi szervezetét.

De különösen lelkükre vigyázzunk: ez a nemesebb rész, ez Isten lehelete bennünk. A fogékony gyermek előtt minden szavunkra, minden lépésünkre vigyázni kell. S óh jaj a legtöbb gyermek mit lát s mit hall a felnőttek között; mit lát, mit hall sokszor épen szülőitől? Rettenetes még elgondolni is, leírni meg épen borzasztóság volna. Mi lesz velünk, hová jutunk így?! Elmondtam a fiiskolások utolsó vizsganapján. Elmondtam, hogy mi már, kik most felnőttek vagyunk, majd csak eltengetjük belénk rögzött rossz szokásainkban valahogy életünket a sirig... de milyen lesz a jövő, milyenek lesznek gyermekeink, ha majd felnőnek?! s mi sors vár majd az ő kezükben a hazára, az egyházra, a templomra? Lesz-e s hol lesz megállás azon a lejtőn, melyen most halad lefelé a világ? Az erkölcsöknek, a szivnek szörnyű pusztulása ez!

Nézzetek a képre, ezernél több ártatlan gyermek képe ez, mi lesz belőlük csak 5—10 esztendő múlva is?!

Gondolkozzunk ezen, nagyon komoly kérdés ez, megérdemli, hogy gondolkozzunk róla.

Még a gyümölcsfák nemesítéséről is tudunk gondoskodni, — a hasznos házi állatok: szarvasmarhák, lovak — még az utolsó báromfi, tyuk vagy egyéb — nemesítésére, tökéletesítésére van gondunk: csak épen gyermekeinkről, kincseinkről feledkeznénk el?!

Ez pedig nemcsak abban áll, hogy tanítjuk, vagy taníttatjuk őket, — a gyermekeket nevelni kell, a szívét kell tanítani.

Érhet a tudomány az égig, ha nincs becsületes jellem, tiszta erkölcs!

Nézzetek még egyszer ezernél több fiú s leány képére, a mi kincseinknek képére s tegyük föl magunkban, de álljuk is meg a fogadás-tételt, — hogy rájuk vigyázunk s értők imádkozunk!

Néhai Bolemán Lajos

volt presbiter és egyházmegyei ügyész.

Egy nehéz szenvedő volt városunkban, egy hosszú-hosszu év óta hordozta a fáj-dalmak, az emésztő kinok keresztjét. Ha elmentünk ama hajlék előtt, hol a gyötrelmek ágyához kötözve vergődött, tán nem volt köztünk egy se, kinek szívéből föl ne szállt volna egy sohaj, egy imádság! »mindentehető Isten, gyógyítsd meg, szabadítsd meg; hallgasd meg hitvese, gyermekei esdő könnyörgését!«

Egy napon aztán, busan kongtak hangjaink, gyász-hirt vittek széjjel a levegő szárnyán: a nehéz szenvedő — Bolemán Lajos — alig valamivel túl az ötven éven — mérhellen küzdelmek után, melyeket vivott a halállal, lehajtotta fejét s lelke visszatért az égbe.

Óh boldogító, óh gyönyörűséges tudomány, vallásnak, hitnek tudománya!

Egy ékesszavu bölcs, a hitnek, vallásnak az életről és a halálról való tudományát így fejezte ki:

Lelkünk egy-egy virág az örökkévalóság fáján. Mikor az Ur akarja, az örökkévalóság fájának ága, melyen lelkünk ott

van, mint virág, lehajlik a földre, porba fürdik, vagyis: a lélek testet ölt magára és mikor az Ur szól ismét, föl-pattan, föl-hajlik az ág, — a virág lerázza a földi port s ott virul örökké az égben.«

Óh gyönyörűséges, óh megnyugtató tudomány!

Igy szállt vissza annak lelke is, kiről e sorok szólnak.

Az erős ember elégett porhamuvá a szenvedések tüzeiben. Mintha késő korban elaludott ősz öreg ember feküdt volna a koporsóban: nem tudjuk, óh nem tudjuk azt a látványt elfelejteni. Egy szépért, nemeseért lelkesedő emberrel kevesebb a földön. Hegedűjét függesztette fűzfára; elpatogtak a hurok; a nyirettyü, mely bűbajos hangokat hívott elő egykor a száraz-fából, kettétörve; a művészkar lehanyatlott.

Egyházunk tanácsos rendei közül ismét kidőlt egy, a legelsőik közül való; fájdalommal örökitettük meg nevét. Bár élne, óh bár élne; nagy szükségünk lett volna reá.

Nemcsak a mi városunk, a mi egyházunk életének volt ő kiemelkedő alakja, ügyésze volt az egyházmegyének s a vármegyének is.

S most már egy összeomlott porsátor a magasormu új sírboltban, künn a temetőben.

Azt hiszem, koporsójánál mindnyájan elgondolkoztunk, hátha mi is ennyi szenvedés árán megyünk be a koporsóba; mert legtöbbször, a Krisztus óta, azokat próbálja meg az Ur, akiket szeret. S most mig az emlékezet e sorait írom felőle, elgondolkozom: hát mifelőlünk irnak-e egykor, s mit irnak felőlünk?!

Aludjék a boldogult csöndesen, bánatos szeretteinek pedig szolgáljon vigasztalódásukra, hogy, akit ők szerettek, sokan szerették; — vigasztalja őket annak

elgondolása, hogy bánatukat ezer részre osztjuk, abból magunknak részt kérünk...

Óh de a bánat akárhány részre osztjuk is, mégis csak egész, mégis csak egész.....

Ruth és Boáz.

Ismeritek azt a könyvet, a szentséges Bibliát: több benne az igazság, mint égen a csillag, mint tengerekben a fövény, pusztákon a homokszem. Tele igazsággal, — igazságot, tanulságot, bölcsességet rejtő szent történetekkel. Ezek közül egyet, valamely vasárnapon — vannak tán, kik emlékeznek reá! — magyaráztam volt az Istenházában is. Mint az Urnak Lelke a teremtés kezdetén lebegett a mély vizek fölött, úgy lebeg a mélységes értelem, a megszivlelendő tanulság Ruth és Boáz története fölött: ime leirom!

Ruth szegény, nagyon szegény özvegy asszony volt Bethlehemben. Idegenből jött Izráelbe, moáb földről; ott porladt a boldogsága, elveszített, eltemetett férje. Keresztes munkával kereste Ruth a kenyeret maga és szegény öreg anyósa Naómi számára. Tallózatott, szedegetett elhullott gabnaszálakat. Lábát a tórs véresre sebezte, fejét az égető nap égette. Hajladozott, verejtéke omlott; sokat fáradt s igen csekély volt a nagy munka gyümölcse, egy-két kéve, ha összegyűlt egy nap, pedig pirkadástól csillagok gyultáig szüntelenül fáradt. Nagy munka, csekély eredmény; nehéz, fárasztó munka s alig egy-két kéve, ez az eredménye. Nem csüggedt el; uj hajnalon újra kezdte. Előtte volt a sokföldű gazdag ember sok gabna csomója, meg nem áhitotta, kezét reá nem vetette. Azt a sokat a gazdagnak adta a bölcs Isten, nem neki, neki csak a tarló elhullott gabnaszálait adta az Ur és Ruth azzal is beírta, Jehova ellen nem zugalódott. Sorsán megnyugodott, becsületesen munkált; bizott, imádkozott — s majd meglátjuk, mint fordította jóra: jólétre,

dicsőségre a sorsát a jó Isten Ruthnak, a jó szegénynek.

Volt egy ember, gazdag ember, Bethlehemnek városában. Neve Boáz. Sok földje volt, száz meg száz hold. Bethlehem, mely magyar nyelvünkön ezt jelenti: Kenyérháza, neki valóban bőven adott kenyeret, gabonát, kincset, jólétet. A gazdag ember, Boáz selymes szép ruhában, — csak derekának öve, fejérek fővegje kincserő, — kiment szétnézni a megáldott szántóföldekre, szétnézni cselédi között, arató népe között.

Meglátja a szegény tarlózó nőt, ki nek arcát a nap barnára égette, ki minden felszedett kalászt verejtékkel harmatozott. Ott jár épen az ő földjén, vontatók közt, keresztesek közt. Tudja Boáz, hogy nem vet rá kezét a becsületes Ruth, kévére, keresztesekre, másét — tudja! — nem áhitja. Boáz tehát nem üzi el, ebeit rá nem uszítja. Sőt biztatja, hogy csak szedjen, a munkáján áldás legyen. Ha az evés ideje jó, hívja cselédei közé, az evésben tartson velök, jut neki is egy pár falat s a szegény tarlózó asszony munkájában, ő dolgában, a gazdag biztatásával, szivből jött segítségével halad-halad.

Gyönyörű kép ez énnekem, Keresztyének, Testvéreim! a jó szegény s a jó gazdag, Istentől áldott szántóföld felett egymásnak kezét nyujtanak.

Gyönyörű kép, boldogságos kép!

Csakhogy, ha elgondolkozom, a szivem úgy elszorul: nagyon kevés ma a Boáz s nagyon kevés ám a Ruth is.

Nem miköztünk, kunhatárban, hanem — hiszen hallottátok, jól tudom, hogy olvastátok: más tájakon más földeken, Istenáldott dus földeken Boáz és Ruth, gazdag s szegény, ökölbe szoritott kézzel, haragtól villámló szemmel, szembe álltak, szembe szálltak, s szinte csoda, hogy fegyver is nem villant fel, nem dördült el, ott hol máskor kasza csillan, ott hol máskor kasza csendül s arató nép dala zendül.

Nem miköztünk, hála a békeség Istenének! Mi köztünk vannak igazi Boázok, jószívü-lelkü gazdagok s vannak Ruthok, jószívü-lelkü szegények.

Óh jaj volna, ha az arany kalászkra, ember omló vére folyna. Tán az ur is, ki, bár ígéletében meg nem változik, visszavonná a mit egyszer réges-régen, mikor hétszinü szivárvány először tünt föl az égen, megígért volt az embernek, hogy e földön a tél s a nyár s a vetés és az aratás soha-soha meg nem szűnnek.

Olvassuk, keresztyének! Isten könyvét a Szentírást, annyi abban az igazság, több is annál, mint a csillag a magas égen mint tengerekben a fövény, mint homokszem nagy pusztákon.

Olvassuk, keresztyének! Isten könyvét a Szentírást, melyet ezer évek óta hideg lelkek, büszke szivek, a Sátánnak katonái ostromolnak-ostromolnak, de annak csak egy betűjét, egy jótáját meg nem döntik. Hiszen egyetlen szó, egyetlen betű, egy jóta, vagy egy pontocska el nem mulik a törvényből, mignem mindenek bételnek.

Olvassátok el Ruth s Boáz történetét is, sokszor-sokszor! Temérdek a tanulsága. Szegény Ruthot a jó Isten magasra fölmagasztalta: selyemruhás gazdag Boáz lett a férje, de ez semmi! földi dicsőség ez csupán! Az Isten a szegény Ruthot még feljebb is méltóztatta. Boáznak fia lett Óbed, Óbednek lett fia Isai, Isainak lett fia Dávid és a Dávid családjából született a Krisztus-Jézus. Tehát a Ruth családjából. Imé ez Ruth dicsősége; dicsősége, méltósága! Így magasztalta fel az Ur! Alázatos volt, türt hittel, munkálkodott reménységgel, hü volt, jó volt mindhalálig — szegénységben nem panaszott, a másét nem irigyelte s ime a mindent meglátó, mindent számontartó Isten dicsőségre fölemelte.

Olvassuk el, Testvéreim! nagysokszor e történetet, Ruth meg Boáz történetét, hogy ez tegyen mindnyájunkat — Isten szent segedelmével — jó gazdaggá, s jó szegényynyé; hogy bennünk a magas égen nagy Istennek kedve teljen . . . hogy a szegény és a gazdag, mint szegény Ruth s gazdag Boáz, e földön találkozzanak, hisz mindkettőt az Ur szerzé.

Levél kisujszállási testvéreimhez a Balaton mellől, Fonyód faluból.

Kegyelem néktek és békeség az Istentől a mi Atyánktól és az Ur Jézus Krisztustól.

A »magyar tenger« tájairól — mert így szokták nevezgetni a gyönyörű Balatont, kereslek föl lélekben titeket, szeretett Hivek, Atyámfiak! Átszállok gondolatban sok-sok mértföldnyi távolon, hegyek fölött, halmok fölött, ezüst vizü nagy folyamok: Duna fölött Tisza fölött, mig oda érek a kedves Nagykunság szép városába, hozzátok, hol épen most, — mig én e sorokat írom, kong az Istenháza hívó harang, napfényes reggelen s tisztos keresztyén asszonyok, öregrendű ősz férfiak mennek az Ur hajlékába. Mintha hallanám, most hagyják el a harangot, benn megzendül az orgona, mellette meg ének csendül:

»Ez uj reggel arra serkent« . . .

Óh ha én is, én is köztetek lehetnék, vágyik közetek a szivem; veletek lehetni, veletek együtt uj éneket énekelni az Ur Istennek s veletek együtt könyörögni szent nevének: lelkem édes ujlása volna.

De elkellett ide jönnöm, hol a kék Balaton mellett violaszin hegyek, mint oltárok emelkednek a hatalmas Teremtő tiszteletére. A Balaton zuhogása s ha a szél fuvall, a haboknak nagy zuga s a menydörgés, a melyet Tihany erdős hegye százszorosan visszadörög, — ez itt az orgona zengés tiszteletére az Urnak; meg aztán a rigófüttye, meg a fülemile-ének, vadgalambok turbékolása, lombkoszorus tölgyerdőben: — ez az ének!

Van kézzel csinált templom is Isten dicsőségére, amott áll magas hegyen, tetején ott van a kereszt. Lakótársunk ép most indul templomba, ugy hallotta, hogy most jön a tisztelendő, szent misére. Még feljebb a magas ormon nagy kőkereszt.

Mindenütt csak kereszt, kereszt. A mennyire nem szeretem a kőből, fából faragott élettelen keresztet, époly szivből óhajtanám s ennek szentelem életem minden munkáját, szivem minden dobbanását — vajha az a nép, melynek lelelki gondozása rám is van bizva, minél többször emlékezni, minél többször rágondolni, — minden napon rágondolni az Ur Jézus keresztjére, ki ártatlanul halt értünk, érdemetlen bünösökért!

Kereszt, kereszt. Emitt a hegynek oldalában látnak négyet, de ez már buzakereszt; pánthika szélességü kicsiny földről aratta le a gazdája.

Négy buza kereszt! Nemsokára pufog majd a cséphadaró és kész lesz a télire való! Kevés biz' az! Mégis milyen elégedettséget látok én itt a jó somogyi nép arcán. Elmondhatnám, hogy a viz a kenyerök: a Balaton. Ez ad nekik fényes halat; vadlibát a kis Balaton. Ilyenkor meg nyaratszaka ide jön üdülni a sok elgyötrött, lelkileg kifáradt hivatalnok ember. Ülnek egész éven át dohos hivatalszobákban, görnyednek nap mint nap íróasztal mellett; orcájok elsápad, a lelkök elbágyad, még tán a vérök se piros. Ide jönnek elernyedte idegeiket — ha lehet — fölfrissíteni, hogy aztán folytathassák a munkát tovább. Kivesznek itt egy-egy kis szobát egy-egy jó földmives embertől, megfizetik érte egy hónapra ugyszólván az egész évi árendát (én is 35 jó forintot fizetek egy kis szobáért, hol családommal együtt megvonom magam!), élnek tejből, tojásból; ha jut balatoni harsára, ha jobb módu, akkor belekóstolhat a hófehér husu fogas-halba is, csakhogy ennek már 5 korona a kilója, balatoni halásztanyán.

Épen tegnap néztem őket, balatoni halászokat. Füred felől hozott nyolc halász-hajót a vontató gőzhajó. Szóba álltunk a halászokkal, mind szives-jámbor emberek. Mikor haza értek, a keskeny csatornában összetorlódott a nyolc deregje; megakadtak. Vártam, hogy most káromlás fog zugni, mint helyükön az alföldi ember tette volna. Nem. Harsány hangon kiáltott a kormányos, ügyetlennek nevezgette, aki a hibát csinálta; csakugy csattogott a hangja a viz felett, de nem káromolta az Istent.

Jó emberek ők, keresztyének! Mindenik szépen köszönti az idegent, a maga módja szerint: Dicsértessék a Jézus Krisztus! — Szép köszöntés, csakhogy bizony nem jó, hogy olyan sokszor szinte öntudatlanul, csakugy hiába szájukba viselek a legszentebbnek nevét; s szó ide, szó oda, jól esik a szívemnek, ha itt-ott félfüllel ezt hallhatom, jó alföldies kiejtéssel: »Szerencsés jó napot kívánok!

Erdőkoszorus hegytetőn emitt-amott gazdag emberek kis palotái, mesebeli tündérlakok is, kandikálnak elő. — Hej azoknál a házaknál van itt egy ép közelünkben: egy hasznosabb, egy becsesebb. Szép nagy épület: az iskola! Itt nem áll meg annak a mondásnak igazsága, melyet boldogult esperesünk mondogatott: »Nézz végig egy falu vagy város házain, a melyik ház legelhangyagoltabb, omladozó, bomladozó, hull a vakolatja, kicsi, sötét szobákkal: az az elemi iskola! Bizony

minálunk Kisujszálláson is olyan formán vagyunk! Ha egy-egy téli délután benyitunk egy tanterembe dehogy terem, inkább szoba, 80 gyerek együtt benne, összefülve, szorongva, keskeny ablakon jön is, nem is világosság: megszánná a pogány őket. Hát még ha a tetőgerendázatot megnéznők, égnek állna hajunk szála! Node majd megcsináltatjuk közelesen, mihelyt kopik a sok terhünk. Derék főgondnokunk, presbitereink majd elvégzik ezt is, mint sok más egyebet, — mert hiszen csak egy öt-hat gyermekes apa-anya is megigenli a szoba rossz levegőjét, pedig 7—8-an vannak benne, hát a hol 70—80 gyermek van összezsufolva! Bizony gyermekeink egészsége kívánja, hogy olyan nagy, szép, világos tantermeket építessünk, mint a fonyódi iskola, pedig Fonyód falu lakossága, betüvel irom ki: száznyolcvan ember, apraja-nagyja összesen!

Mit irjak még Szeretteim?

Azt, hogy emlékezzetek meg rólam s enyéimről imádságtokban, mint én is tirólatok megemlékezem könyörgésemben. És, hogy keressétek addig is buzgó lélekkel az Ur szent házát, mint majd ha én is együtt véletek, az én szomju lelkem vágya szerint, minden nap áldom az Ur nevét az ő lakóhelyében.

Majd irok máskor is még, többet is még.

Addig is pedig, mig irhatnék, mig ujult erővel köztetek megjelenvén, vethetném kezemet még nagyobb serénységgel, mint eddig, az én hivatalom munkájára:

a mi Urunknak Istenünknek kegyelme legyen mindnyájan tivéletek: ezüst fürtü öregek, bölcsőben nyugvó kisedek, apák, anyák, gyermekek, ifjak, gazdagok, szegények, — egészségesek, betegek, boldogok, boldogtalanok, — elsők — utolsók mindnyájan tivéletek!

Szívbeli szeretettel kívánja a távollevő lelkipásztor, a ti testvéretek:

Török Imre.

Egy szomorú temetés és egy igazi keresztanya.

Városunk szélén van egy kicsiny hajlék, de nagy boldogság lakott benne. Boldogok voltak a ház lakói, pedig-pedig nagy küzdelemmel, sok gonddal éltek. Óh mert a ház feje, a kenyérkereső, az apa elvesz-

tette szemének ép látását, elmondhatta magáról a mondás első értelmében a dicsejést ama szavait:

Csak homályt találok

Elöttem és mélységet...

Még ezt csak elbirták volna, de jött csapás csapás után, sokszor temettek; apró-kicsi gyermekek mentek el a sirba, kilencből-e, tizből-e csak négy maradt.

Ám még ekkor sem telt csordultig a pohár. Az édes anya, a ház lelke, koronája beteg lett. Szomorú emberek jöttek aztán hozzánk, könnyörögjünk érte. Óh mert, jaj a háznak, a családnak, melyből az édesanya kidől, de százszor jajabb annak a családnak, mely az anyát, a család lelkét veszíti el. Könnyörögtünk is. S ime az Isten így hallgatta meg kérésünket: elmondom.

Az édes anya egy kisdedit hozott a világra, szegény erőtlén édes anya. Kondult aztán a kis harang, erőtlén anya erőtlén kisdedit kivitték a temetőbe, alig-alig rófnyi, kicsi koporsóban. S néhány napra — óh fájdalom még leírni is! — a nagy harang is kondult: az édes anya gyermeke után ment, lehajtotta fejét a koporsó párnájára. Óh beh szomorú temetés volt, egy szem se maradt könnyektől szárazon, egy szerencsétlen hitves, négy árva kis leány siratták azt a megállt szívet.

A koporsónál egy tisztas asszony is zokogott, Tudjátok-é, ki volt? Nem a családhoz tartozó, nem rokon! Az összes gyermekek keresztanyja. Az Isten neki bővebben juttatott javaiból, mint annak a szegény családnak. S ő nem érte be azzal, hogy keresztvizrre tartotta a kicsinyeket; igazi keresztanya akart lenni. Gyászruha kellett volna a kisleányoknak, de nem volt miből előteremteni. A keresztanya ekkor szívéből jó kincset hozott elő, a bánat ruhájába maga költségén öltöztette

fel a négy kis leányt, — áldja meg az Isten mind a két kezével! A szegény beteg asszonyra is, míg élt, sokszor ajtót nyitott; vigasztalta is, istápolta is a szegény családot. Igazi keresztanya, igazi keresztany lélek! Isten bizonynyal felírta tetteit az élet könyvébe, bizonynyal megfizet, fizessen is meg neki ezer áldásában. Ugy elgondolkoztam azon a szomorú temetésen. Ha minden keresztszülő, ha minden keresztany lélek így teljesitené emberbaráti köteleességét, óh mennyivel kevesebb köny fakadna az életben szegények, árvák szeméből!

Nevét nem írom ki amaz áldott lelkü, könnyörületes szívü asszonynak. Amit jobb kezünk tesz, ne tudja a bal; de, ha időm s erőm engedi, bemegyek egyszer a háza küszöbén s megköszönöm neki egész gyülekezetünk nevében, hogy a szegény árvákon könnyörült s igyekezett szíve jóságával szárogatni a sírók könyeit. Mit is mond az Irás: Ugy fényljék a ti cselekedetek az emberek előtt, hogy az emberek látván a ti jó cselekedeteiteket, dicsőítsék a ti mennyei Atyátokat! S a Krisztus Jézus is erről tanít, midőn azt mondja: Ki a szegénynek, árvának, utolsónak, szerencsétlenségét gondját felveszi, az én gondomat veszi fel! — És még valami ilyet is mond a Szentírás: Ki a szegényen könyörül, Istennek ad kölcsön s az Isten neki bőven megfizet! Fizessen is meg bőven, kamatostul!

Polgári leányiskola városunkban.

A múlt tanévben tettük meg az első lépést a fenti három szóban foglalt cél felé. Kilenc kis leány tanulgatott együtt kitartó szorgalommal, az elemi iskolában nyert ismereteket tovább akarván fejleszteni. Tanultak; mi pedig, akik őket

tanítottuk, jól tudván azt, hogy az iskolának, mely hivatása színvonalán akar állni nem csupán tanítania, hanem különösen és első sorban, nevelnie kell: nemcsak a lelkük képzésére, de a szívük nemesítésére is kiváló gondot igyekeztünk fordítani. Különösképen módunkban állott ez a vallás tanításánál, igyekeztünk hitet önteni a szívekbe, mert jaj a nőnek, ki imádkozni nem tud; jaj a nőnek, kinek szíve nem olyan mint a harmat, mely könnyen felszáll az égre. A nőnek nemcsak azért van szüksége igazi nemes lélekre, vallásos kedélyre, mert az ő sorsa szép, de nehéz, — a bölcs szerint — olyan, mint a rózsákkal befuttatott kereszt; hanem azért is, mert a gyermekeket az anya neveli. — Ezt tudva, elámulok rajta, hogy az elmúlt időkben egyházak és városok minden módon arra törekedtek, hogy fiiskolákat, gimnáziumokat, reáliskolákat, akadémiákat, egyetemeket létesítsenek, — a felsőbb nőneveléssel pedig nem törődött senki. Maholnap — úgy szólván — minden nagyobb városnak lesz egy gimnáziuma, a felsőbb leányiskola pedig fehérholló. Aminek aztán megvan az a következménye, hogy pl. a diósgyőri hámor irodájában egy írónoki állásra 400-an pályáztak, ugyanott egy gépészi állásra 3-an.

Temérdek a tanult férfiember, és époly temérdek a tanulatlan, csupán elemi iskolai képzettséggel bíró nő, kit aztán tanultabb férje, kivált ha lazán áll szívében a szeretet, csak lenéz, csak kigunyol.

Ezért próbálkoztunk mi a múlt tanévben; — a kilenc kis leány emberül meg is állta helyét a mezőturi felsőbb leányiskolában, hol a vizsgát tettük; bizonyítványukat közzétettem a helyi lapban.

Most már fejleszteni kellene a dolgot tovább. Ha most nem ütjük a vasat, hosszú időre elesik e fontos ügy.

Csekély áldozattal megcsináltathatná városunk a polgári leányiskolát. Sok szülőnek zsebében maradna az a 4—5 száz forint, mit intézeteknek küldöztek kis leányaikért egy év alatt idegenbe s még amellet nem is volt, szemük előtt gyermekük.

A mi kis leányainknak egyenként 90—100 frtba került az egész évi tanulás. Ha többen jelentkeznek — már jelentkeztek még vidékről is! még kevesebbe kerülne. Csak azt szeretném, hogy ne maganvizsgát tennénk, hanem kérne a város nyilvánossági jogot az új intézet számára, vagy

legalább vizsgálató bizottság kiküldését, akkor nem kellene Mezőturra vagy máshová eltörekednünk vizsgatétel végett s nem kellene más intézet pénztárába szállítanunk tandíjat, vizsgadíjat stb. mely az idén is 400 frtnál többet kitett; ez maga elég volna már egy segédtanítónó fizetésére.

Irtak már e dolgról sokan sokat és írni fogunk még ezután is. Egy idestova 15 ezer lakosú városnak mondhatnám: a törvény is, de mindenestre saját jól felfogott érdeke parancsolja, hogy leányai 12 éves korról s elemi iskolai ismeretekkel ne menjenek ki az élet próbákkal teljes iskolájába. Karcag már megcsinálta a polgári leányiskolát, most csinálja Törökszentmiklós és Tiszaföldvár . . . csak mi késünk?! Büszkén emelkedett a mellünk, midőn nem régiben egy egyetemi tanár azt mondta rólunk, hogy népműveltség dolgában Kisujszállás mindjárt Berlin után következik; ám, ha hanyagoljuk a nőnevelés fontos ügyét, Berlin után fogunk következni akkor is, csak azt nem tudom, hanyadik helyen?

Ugyyszólva áldozatba se kerülne az egész, csak egy parányi megmozdulásába városunk képviselőtestületének s meglenne az egész dolog. — Annyi tandíjat kérnénk, hogy egy tanárnő, egy segédtanárnő fizetése kiteljék: — vannak aztán diplomás tanáraink, vannak kiváló tanító-nőink, vannak lelkészeink, ki utóbbiak közül pl. én ezennel felajánlom magamat, hogy díjtalanul tanítom az új tanévben a vallást s hozzám e részben hasonló egyén, ki díjtalanul tanítani hajlandó, bizonyynyal másik, harmadik is találkozik. A kalász, ha megéri, nem szabad késlekedni az aratással; ez a dolog is megvan érve, késlekednünk nem volna szabad.

Boeskay-képek, imakönyvek, vallásos iratok kaphatók és megrendelhetők e folyóirat szerkesztőségénél.

